

В Україні створено багато цінних сортів ячменю, зокрема у Державному реєстрі сортів рослин, придатних для поширення в Україні (далі – Реєстр сортів рослин України) станом на березень 2018 року занесено 163 сорти ярого ячменю, з них 83 є пивоварні за своїми якісними показниками, що складають 51 % від усіх зареєстрованих; фуражні – 46 сортів, що складають 28,2 % та 30 зернових сортів, що складають 18,4 %.

У 2017 році до Реєстру сортів рослин України занесено 20 сортів ячменю ярого, з яких 10 сортів вітчизняної селекції, що складає 50 %. Сортів пивоварного напрямку використання у 2017 році занесено 5 сортів.

Щодо сортів ячменю озимого станом на березень 2018 року до Реєстру сортів рослин Украї-

ни занесено 61 сорт, з яких 26 сортів вітчизняної селекції, що складає 42,6 %.

За результатами кваліфікаційної експертизи на придатність до поширення у 2017 році рекомендовано під урожай 2018 року до Реєстру сортів рослин України 16 сортів ячменю ярого, з яких 7 сортів вітчизняної селекції та 6 сортів ячменю озимого, з яких 4 сорти вітчизняної селекції.

Виробники та споживачі, користуючись Реєстром сортів рослин України, мають можливість вибирати сорти ячменю звичайного для різних зон вирощування та за напрямом використання у виробництві. Новозареєстровані сорти мають високі врожайні властивості, а також стійкі проти хвороб та шкідників.

УДК 635.655:631.5

Темрієнко О. О., аспірант

Інститут кормів та сільського господарства Поділля НААН України
E-mail: K05.854.01-iksgp@ukr.net

ВПЛИВ БАКТЕРІАЛЬНО-МІНЕРАЛЬНОГО ЖИВЛЕННЯ НА ПОГЛИНАННЯ ФОТОСИНТЕТИЧНО АКТИВНОЇ РАДІАЦІЇ ПОСІВАМИ СОЇ

Посіви польових культур – могутні фотосинтезуючі системи, які за здатністю поглинання сонячної енергії набагато (у 2–5 разів) перевищують природні угіддя. Рослини поглинають випромінювання, що знаходиться в діапазоні видимої частини спектра (довжина хвиль від 380 до 720 нм).

Об'єктивним показником величини врожайності сільськогосподарських культур, в тому числі і сої може слугувати коефіцієнт поглинання посівами фотосинтетично активної радіації (ФАР). Середня врожайність відповідають 0,5–2,0 % поглинання ФАР, а гарні врожаї – 2–3 % ФАР. За високої культури землеробства та оптимізації всіх процесів формування продуктивності можлива акумуляція в урожаї 3,5–5 % ФАР і більше. Підвищення коефіцієнта використання енергії на фотосинтез сприяє збільшенню формування абсолютно сухої речовини і зменшенню витрат на транспірацію.

Для підвищення коефіцієнту поглинання фотосинтетично активної радіації необхідно створити сприятливі умови для росту і розвитку рослин, тобто оптимальний водний і повітряний режими, раціональне розміщення рослин на площі із сприятливою оптико-біологічною структурою, а також забезпечити їх потребу в мінеральному живленні.

За результатами досліджень у 2015–2017 рр. в Інституті кормів та сільського господарства Поділля НААН на сірих лісових середньо су-

глинкових ґрунтах відмічено, що максимальний показник поглинання ФАР у сої сортів Оріана 1,56 % та Діадема Поділля 1,73 % сформувався на ділянках, де проводили інокуляцію насіння бактеріальними препаратами Ризоактив + Фосфоентерин та проводили два позакореневі підживлення препаратами у фазі 3-й трійчастий листок Омекс 3Х (0,5 л/га) + Агрогумат (0,5 л/га) та повне цвітіння Омекс Мікромакс (0,5 л/га) + Агрогумат (0,5 л/га), на більше 0,83 % та 0,91 % порівняно з контролем без передпосівної обробки насіння та позакореневих підживлень. На цих же варіантах відмічена і найвища врожайність насіння сої сорту Оріана (2,69 т/га) та Діадема Поділля (2,80 т/га). Встановлений сильний позитивний зв'язок між коефіцієнтом поглинання ФАР та врожайністю насіння сої сортів Оріана ($r=0,974$) та Діадема Поділля ($r=0,970$).

Отже, для формування посіву сої як фотосинтезуючої системи слід враховувати багато факторів, серед яких важливе значення має сорт та комплекс агротехнічних заходів. Результати наших досліджень свідчать, що відсоток поглинання ФАР становив 1,561,73 %, тому виникає необхідність подальшого пошуку шляхів, які б дали можливість одержати коефіцієнт поглинання ФАР на рівні 23 % і більше та використати потенційні можливості фотосинтетичного апарату сої.